

Ýeñilmedikler -11: Ruhy batyr Jüneýit hanyň ýanynda

Category: Kitapcy,Taryhy proza

написано kitapcy | 23 января, 2025

Ýeñilmedikler -11: Ruhy batyr Jüneýit hanyň ýanynda RUHY BATYR
JÜNEÝIT HANYN ÝANYNDA

Ahaldan gelen wekilleri Jüneýit hanyň hut özi kabul etdi. Hezzetledi. Hormatlady. Soň toparyň ekabyry hökmünde Ruhy batyr bilen aýratyn gürrüňdeşlik geçirdi.

– Men seniň örän merdana hem edermen adamdygyň barada örän köp eşitdim. Şeýle meşhurlyk gazanan adam bilen yüzbe-yüz oturandygyma men şat. Asyl, görüp otyryn welin, ikimiz deň-duşragam ekenik. Maňa ýeke bir jahyl ýigitler däl, özün ýaly tejribeli adamlaram gerek.

Ruhý batyr:

– Howwa, bary-ýogy iki ýaş tapawudymyz bar ekeni – diýende onuň Türküstany Orsyýetden azat etmek üçin aýaga galandygyny tüýs ýürekden gutlady. Edýän hereketlerini makullady. Häzir hemme ýerde siziň gürrüňiňiz edilýär. Halk size umyt baglaýar. Olar size ellerinden gelen kömegi etjekler. Men häzir gepleşik üçin geldim. Egerde wagtyny aýtsaňyz men Ahaldan ýüzlerçe atly-ýaragly adam getirip biljek. Ýone, soň göreşi tutuş ýurt boýunça ýaýbaňlandyrjakdygyňza, Hywadan başlap, tä Hazar deňzine çenli bolan aralygy gelmişeklerden arassalajakdygyňza biz ynanmaly.

– Siz maňa ynanyp bilersiňiz. Çünkü, biziň başlan bu hereketimizi türklerem, almanlaram, Eýrandyr-Owaganystanam, iňlislerem goldaýarlar. Olar bize ýarag kömeginiem etjekler. Onsoňam bize ýeke bir Hywada ýasaýan türkmenler däl, özbeklerem, garagalpaklaram günüň gününe gelip goşulyp durlar. Gazakdyr-gyrgyzlaryňam iki gözü bärde, mahlasy, biziň tutumymyz uly.

Ruhý batyr özünü biyঞ্জাল্যক edýän soragy bermän durup bilmedi.

– Bu diýýänleriňiz gowy zat, Gurbanmämmet serdar, ýone, ýaňky

agzan döwletleriňiz orslary kowýançak kömek edägetdänim, soňundanam olaryň ornuna özleri ornaşaýmazlar-da hern-ä? Jüneýit han makullaýylyk bilen baş atdy. Çalaja ýylgyrdy.

– Men bu barada hem pikir etdim. Yöne, beýle bolar öýdemok. Egerde, şeýle boljak bolsa, onda göreşi gaýtadan, olaryň öz garşysyna gönükdireris. – Jüneýit han Ruhy batyryň yüzüne soragly garady. – Ýogsa-da siziň getirjek ýigitleriňiziň ýaraglary barmy?

– Baram bar, ýogam bar. Bar bolanlaram köne. Şo-ol, gala urşundan galan ýaraglar. Yöne, olar ony wagtly-wagtynda ýaglap, syryp-süpürip, gurat sakladylar, wagtly-wagtynda türgenleşik geçdiler, özlerinem ýaraglarynam poslatmadylar.

– Patyşa hökümedi siziň ýeňlenleriň ýaraglarynyzy eliňizden almadymy?

– Patyşa hökümedi öz eli bilen eltip berenleriň, özüne boýun bolanlaryň ýaraglaryny aldy. Biz bolsak boýun bolmadyklar. Yeňilmédikler. Atlaryny ýaraglaryny tabsyrmadylar. Şu gününe garaşyp gezenler.

– Bolýa, Guşly batyr. Men seniň alyp geljek ýigitleriňem okýarag bilen üpjün ederin.

– Biz onda öz ýigitlerimizi getiribermelimi?

– Getiriberiň – Jüneýit han sözünü tamamlan ýalam etdi-de, birdenkä Ruhy batyryň yüzüne үşerildi. – Ýogsa-da, sen öz kepderiňem alyp geldiňmi?

– Ýok. Alyp gelmedim.

– Näme üçin.

– Ol guş meniň at üstünde berýän ak ganatly permanym. Söweşiň tamamlanandygy baradaky buýrugym. Şonuň üçinem men ony diňe goşuna doly erk edýän mahalym ulanýan. Häzir bolsa men siziň nökeriňiz. Men bu ýerde diňe siziň buýrugyňyz boýunça hereket ederin.

Jüneýit han Ruhy batyryň yüzüne uzak wagtlaap, synlaýy nazar bilen seretdi. Yzyndanam birgeňsi ýylgyrdy.

– Bolýa, batyr. Sen örän gowy gepledien. Jaýba-jaý sözledien. Biz seniň bilen köp işler bitirip bileris. Men saňa garaşýan. Şondan soň aý ýarym geçip-geçmäňkä Ruhy batyr Ahalyň men diýen ýigitlerinden ybarat baş yüz elli atlyny yzyna tirkäp geldi.

Şolaryň iki ýuze golaýy Garagumda irden bări oturan gumlulardandy. Döwtalap ýigitleriň ýene-de tapyljakdygyny, sählece ysarat boldugy tutuş Ahalyň, onuň yzysüre Marynyň hem gozganaýmagynyň ahmaldygyny Ruhý batyr aýtdy.

– Göreşiň gerimi giňäp, şo tarapa süýşübersek hazarýaka türkmenlerem bize goşular – diýdi.

Jüneýit han Ruhý batyry öz getiren ýigitlerine umumy ýolbaşçy edip belledi. Şondan soň, Ruhý batyr ýigitlerini yüzlüklerе bölüp, hersine ýüzbaşy belledi. Ýüzbaşylara bolsa öz ýüzlüklerini onluklara bölüp, onbaşylary bellemekligi tabşyrdy. Söz berisi ýaly, Jüneýit han olaryň hemmesini okýarag bilen üpjün etdi. Basym söweş boljakdygynam aýtdy. Şondan soň gumly ýigitler söweše çenli boş ýatmazlyk üçin türgenleşik işleri bilen meşgullanyp başladylar. Jüneýit hanyň nökerleri bilen tanyşdylar, dostlaşdylar. Ağşamlaryna ot başına üýşüp derdi-hal aýdyşdylar. Gumlular olara Gökdepe söweşi barada gürrүň berdiler. Olar bolsa, öz gezeklerinde gumlulara Gökdepe söweşinden öň, Hywa topragynda bolup geçen Gazawat urşundan söz açdylar. Käte bolsa olaryň barysy bilelikde Umydyň daşyna üýşüp hakyda diňlediler. Taryhy proza